

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-768

9.10.2019

Gjensidige Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Hjalp sjåfør i annet firma – skulderskade – arbeidsgivers interesse – yfl. § 10.

Forsikrede (sjåfør) skadet skulderen, da han hjalp en sjåfør som var ansatt i et annet firma. Saken reiste spørsmål om forsikrede var i arbeid på skadetidspunktet. Det var enighet om at forsikrede var på arbeidsstedet i arbeidstiden da hendelsen inntraff. Etter en konkret vurdering konkluderte nemndas flertall med at forsikrede var i arbeid da skaden inntraff. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (sjåfør, f. 1958) var på oppdrag for sin arbeidsgiver da han pådro seg en skulderskade 9.2.17. Skaden oppstod da forsikrede hjalp en sjåfør fra et annet firma med en løfteoperasjon.

Nav har godkjent skaden som yrkesskade 13.2.18.

I skademelding til selskapet, registrert 17.8.18, heter det:

B/Torsdag morgen 9.2 hadde jeg lastet ventilasjon fra (...) til hotellet N, jeg måtte vente på klarsignal før jeg kjører for å levere pga. plassmangel. Det står en bil fra P T ved siden av meg og lastet noen kasse med panel, og siste pakken skulle kile inn på tvers av bilen.

Det var ikke mulig å få tak denne vei med trucken, så den ble satt inn på planet halvveis utenom da trucken måtte bytte tak sto sjåføren og prøvde å holde pakken oppe så den ikke vippet av bilen. Jeg ville gi han en hånd å holde men da jeg sto der med han kommer trucken og skal løfte den helt inn på planet, da mister han taket på pakken og jeg får all vekt skjøvet over på meg. Jeg hører ett smell i skulder og mister alle kraft i armen. Har smerte i skulder hals og arm, jeg trekker meg litt vekk for å se om det gir seg.

...

Forsikrede har senere opplyst at ulykken skjedde på et terminalområdet ved sjøen og at han ventet på å få levert en last til et hotell i sentrum. Det var begrenset med plass ved hotellet og han måtte vente på terminalen til han fikk beskjed om å kjøre til hotellet for å losse. Mens han ventet oppdaget han en sjåfør fra et annet firma som trengte hjelp. Forsikrede hjalp denne av eget initiativ, noe som er vanlig mellom sjåførere. Forsikrede kjenner ikke den andre sjåføren, og han har verken navn eller kontaktinformasjon til denne, men han jobbet for P. T.

Selskapet avsto krav om erstatning fordi forsikrede ikke var i arbeid for arbeidsgiver da hendelsen inntraff.

Forsikrede har i det vesentlige anført at vilkårene for yrkesskade er oppfylt. Forsikrede var i tjeneste for sin arbeidsgiver og har fått lønn for tiden da hendelsen inntraff. Oppdraget var i henhold til arbeidsgivers instruks og arbeidsavtalen for stillingen.

Vilkåret "i arbeid" skal ikke praktiseres strengt og har først og fremst betydning ved ulykker som skjer utenfor arbeidsstedet, f.eks. sosiale aktiviteter, kurs, o.l., jf. Rt. 2014 s. 997. Det stilles ikke krav om tilknytning mellom skaden og den skadelidtes arbeidsoppgaver for at en skade skal anses å ha skjedd "i arbeid", jf. Rt. 2006 s. 1129. Forsikrede har ikke bragt seg over i den "private sfære"

ved å hjelpe en annen sjåfør. Forsikrede har ikke gått utenfor sin stillingsinstruks. Det er vanlig kutyme blant lastebilførere, uansett firma, å hjelpe til når det trengs. Lastebilførerne, inkludert forsikrede, kan vente i 3-4 timer på klarsignal for å få levert last. Arbeidsgivers instruks er at de da skal holde seg i nærheten av bilen slik at de raskt kan kjøre når de får klarsignal. FSN-5475 har ingen overføringsverdi til saken, ettersom skaden der oppstod da forsikrede utenfor sitt vanlig arbeidssted utførte en gjøremål som ikke var omfattet av stillingen.

Selskapet har i det vesentlige anført at hendelsen ikke er omfattet av yrkesskadedekningen ettersom forsikrede ikke var "i arbeid" da hendelsen inntraff. Uttrykket "i arbeid" skal forstås på samme måte som i folketrygdloven § 13-6. Det følger av NOU 1990:20 om forenklet folketrygd at handlinger som i all hovedsak ikke er i arbeidsgivers interesse faller utenfor yrkesskadedekningen. Forsikrede handlet på eget initiativ og ikke i arbeidsgivers interesse, da han hjalp en ukjent sjåfør fra et annet firma, og det kan ikke veie tungt at det er vanlig kutyme mellom sjåførene å hjelpe hverandre. FSN-5475 har overføringsverdi til denne saken fordi det ikke fremgår av verken arbeidskontrakt eller stillingsinstruks at forsikrede skulle hjelpe andre sjåførere uten tilknytning til arbeidsgiver. Handlingen må derfor anses skjedd i forsikredes private interesse.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede var "i arbeid, på arbeidsstedet i arbeidstiden" da skaden oppstod, jf. yfl. § 10.

Yfl. § 10 inneholder tre kumulative vilkår som alle må være oppfylt for at en skade skal være omfattet av en yrkesskadedeforsikring. Tilsvarende vilkår er for folketrygdens yrkesskadedekning tatt inn i folketrygdloven § 13-6. Vilkårene – også omtalt som bedriftsvilkårene – har en sterk innbyrdes sammenheng. Om det må legges til grunn at en arbeidstaker var "i arbeid" da skaden inntraff, så følger det "nærmest av seg selv at kravene om at det skal ha skjedd "på arbeidsstedet i arbeidstiden" er oppfylt", jf. Rt. 2004 s. 487 avsnitt 25.

Det fremgår av avsnitt 28 i samme høyesterettsavgjørelse at det bør utvises forsiktighet med å tolke bedriftsvilkårene utvidende – utover det som følger av en fast trygderettspraksis og formålet med yrkesskadedekningen, nemlig å gi kompensasjon for den særlige risiko som antas å følge av det arbeid man utfører.

Selskapet bestrider ikke at forsikrede var på arbeidsstedet i arbeidstiden da hendelsen inntraff. Tvisten gjelder om han var "i arbeid". Høyesterett har drøftet dette begrepet i Rt. 2006 s. 1129 avsnitt 45, hvor det heter:

... at skade som inntreffer i arbeidstiden på arbeidsplassen mens arbeidstakeren er i arbeid for arbeidsgiveren i utgangspunktet vil være omfattet av bestemmelsene om yrkesskadetrygd selv om skaden ikke har sammenheng med selve arbeidet. Men en skade kan falle utenfor dekningsområder dersom den er inntrådt under utførelsen av et arbeid hovedsakelig i egen interesse, eller i andre spesielle situasjoner hvor den skadete ved sin opptreden må anses å ha brakt seg over i den private sfære som for eksempel i visse tilfeller av slagsmål.

I rundskriv R13-00 til folketrygdloven § 13-6 heter det at hovedregelen om at den skadete skal ha arbeidet for sin arbeidsgiver i den stilling han har i henhold til sin instruks

ikke bør fortolkes for strengt. En arbeidstaker kan bli skadet mens han hjelper en arbeidskamerat med en maskin han ikke selv betjener eller har ansvaret for. Et slikt tilfelle godkjennes med mindre handlingen helt åpenbart strider mot arbeidsgiverens interesser.

Nemndspraksis synes å gi uttrykk for at skader som skjer på arbeidsteder i arbeidstiden som utgangspunkt oppfyller kravene til yrkesskade, med mindre den forsikrede har brakt seg over i den private sfære, se FSN-5475, avgjørelse 2016-298, 2014-539 og 2013-400. Partene har særlig vist til

FSN-5475. I den saken utførte arbeidstakeren arbeid for en annen, men i saken ble det også vektlagt at arbeidet ble utført utenfor arbeidsstedet.

Ved avgjørelsen av saken har nemnda delt seg et flertall og et mindretall.

Finansklagenemnda Persons flertall, leder (dobbelstemme) og Bjønnes, bemerk:

Da forsikrede ble skadet, ytet han bistand til en lastebilfører ansatt i et annet selskap. Slik flertallet ser det, har forsikredes handling i denne saken nær tilknytning til hans arbeid. Selskapet har ikke bestridt at det er kutyme blant lastebilsjåfører å hjelpe hverandre når det trengs. Det må også legges til grunn at arbeidsgiver var kjent med kutymen uten å ha gitt instruks om at forsikrede ikke skulle følge bransjekutymen. Dette taler for at forsikrede ikke har brakt seg over i den private sfæren, da han ble skadet.

Flertallet finner ikke å kunne legge avgjørende vekt på at forsikrede i dette tilfellet utførte arbeid som var i en annen arbeidsgivers interesse. I Rt. 2006 s. 1129 avsnitt 45 omtaler Høyesterett at en handling som "hovedsakelig" er i egen interesse, kan falle utenfor dekningsområdet. På den annen side fremgår det av rundskrivet at begrepet "i arbeid" ikke bør tolkes for strengt i situasjoner hvor en arbeidstaker hjelper en annen kollega. Flertallet er enig i det, også i tilfelle hvor hjelp ytes til en kollega ansatt av en annen arbeidsgiver så lenge slik bistand er i samsvar med bransjekutymen og det arbeid som vedkommende utfører er av samme karakter som det han ellers utfører. Slik flertallet ser det, kan man ikke si at forsikrede ved å yte slik bistand til en annen lastebilsjåfør har brakt seg over i den private sfæren.

Mindretallet, Farestvedt og Giertsen, bemerk:

Saken reiser spørsmål om vilkåret "i arbeid" i yrkesskedeforsikringslovens § 10 er oppfylt. (Det legges til grunn at partene er enige om at skaden skjedde på arbeidsstedet i arbeidstiden.)

Forsikrede ble skadet da han hjalp en sjåfør fra et annet firma med en løfteoperasjon under lossing av last. Skaden skjedde i en pause i arbeidet hos egen arbeidsgiver, og forsikrede hadde derfor anledning til å bistå den andre sjåføren. Det legges til grunn som enighet mellom partene at arbeidets karakter var tilsvarende som forsikrede hadde for egen arbeidsgiver. Det legges videre til grunn at forsikrede bisto uoppfordret og uten at det var en akutt situasjon. Forsikrede har vist til at det var vanlig praksis blant sjåførene å hjelpe hverandre.

Spørsmålet etter dette er om forsikrede i denne situasjonen kan sies å være "i arbeid".

Som veiledning for vurderingen vises det til Rt. 2006 s. 1129. Høyesterett uttaler der i avsnitt 45 at "en skade kan falle utenfor dekningsområdet dersom den er inntrådt under utførelsen av arbeid hovedsakelig i egen interesse ..."

Selv om uttalelsen knytter seg til arbeidstakerens egen interesse, og ikke som her en tredjepartsinteresse, forstår mindretallet uttalelsen slik at Høyesterett foretar en avgrensning mot arbeidsgivers interesse. En slik forståelse innebærer at arbeid som hovedsakelig ligger utenfor arbeidsgivers interesse vil falle utenfor yrkesskadedekningen, uavhengig av om den er i arbeidstakers egen interesse eller tredjeparts interesse.

Etter mindretallets syn vil det således være avgjørende å få avklart om den praksis som forsikrede har vist til, er i egen arbeidsgivers interesse eller ikke. Ut fra sakens skriftlige dokumentasjon finner ikke mindretallet at det har tilstrekkelige opplysninger for å ta stilling til spørsmålet. Forsikrede kan etter mindretallets syn derfor ikke få medhold i klagen.

Saken avgjøres etter dette i samsvar med flertallets syn.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant),
Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).*